

Meng Interventioun geet dohinner - wéi gesot, ouni e Virwurf ze maachen -, datt mer eis sollten, sief et an der Comexbu, an der Finanzkommissioun oder an der Kommissioun vun der Nohaltegkeet, mat der Regierung zesummesetzen an emol eng Kéier kucken, wat fir eng Moyaenë mer hunn a wat fir eng Kritären datt mer kéinte setzen, fir an Zukunft och d'Projeté méi iwwert d'Finanzéierung kënnen ze duerchliichten.

Mir wëssen alleguerten, datt d'Investissementsfonge vum Stat 2010 op en Enn ginn. Mir hunn also alleguer en Intérêt drun, fir ze kucken eis Projeten esou finanziell anzestufen, datt mer och nach all Projekte realiséiert kréien, déi mer brauchen, déi d'Land bluttnéideg brauch un Infrastrukturen, net datt mer elo drop lasschloen.

Wa mer kucken, wat dëst Parlament elo an deene puer Wochen, wou mer zesumme sinn, scho fir 200 Milliounen Projeten hei gestëmmt huet - ouni déi Projeten, déi d'Regierung realiséiert, fir déi se net méi brauch an d'Chamber ze kommen, déi ënner 40 Milliounen leien -, da muss ee sech d'Fro stellen, ob mer herno och nach Suen hunn, fir déi Projeten ze realiséieren, déi och an zwee, an dräi, a véier Joer musse realiséiert ginn. Dat schéngt mer trotzdeem eng Diskussioun ze sinn, déi haut méi wéi jee wichteg ass.

Ech wollt dat mat an dës Diskussioun era-bréngen, wéi gesot, ouni Virwurf, mä datt mer eis sollen, d'Regierung an d'Chamber, zesummesetzen, fir zesummen ze kucken, wéi mer datselwecht Resultat fir manner Geld kënnen erreechen.

► **M. le Président.**- Ech soen dem Här Gibéryen Merci. An elo huet d'Regierung d'Wuert. Den Här Nohaltegkeetsminister Claude Wiseler, wann ech gelift.

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.**- Merci, Här President. Ech soen och hei dem Rapporteur villmools Merci fir déi gutt Aarbecht an der Kommissioun, och fir déi schnell Aarbecht, déi gemaach ginn ass. An och der Ënnerstëtzung vu sämtleche Fraktiounen villmools Merci.

E puer Remarquen awer zu deem, wat den Här Gibéryen gesot huet. Dat éischt, wat ech wëll soen, dat ass, datt d'Chamberskommissioun fir Nohaltegkeet an Infrastrukturen an där leschter Sëtzung, déi se hat, eng Diskussioun mat der Regierung iwwer staatlech Investisementer hat, wou mer gekuckt hunn, wat d'Prioritéiten sinn an no wat fir enge Prioritéiten déi zukünfteg Politik en général sollt ausgeriicht ginn.

An et ass evident, datt och de Projet, wéi zum Beispill deen, dee mer elo stëmmen iwwert d'Uni Lëtzebuerg, ee vun deene Projeten ass, deen awer, och wa mer a schwéieren Zäiten haut sinn, zukunfts-virbereedend ass, well en eis en neie Créneau opmécht a well en eis aus der schwéierger Situatioun, wou mer elo dra sinn, erausbréngt a Weiche setzt, déi eis an Zukunft ekonomesch mat Investisementer och kënnen op där Plaz do hëllefen.

Ech si selbstverständlech an d'Regierung ass selbstverständlech bereet, an der Kommissioun och weiderzefueren Diskussiounen ze féieren iwwert d'Investisementer, wéi mer wat a wat fir enger Zäit investéieren. A wann ech an der Kommissioun kann eng Diskussioun féieren dor-iwwer, wéi mer eenzel Projekte kënnen méi bëlleg maachen, si mer selbstverständlech och bereet dozou.

Ech wëll awer just déi ganz kleng Remarque maachen, datt ganz oft an de Kommissioun Froen gestallt ginn, a wa mer lech all Kéier géife positiv drop äntwerten, se oft net deen Effekt hätten, wéi Der en elo beschriwwen hutt, mä heiansdo de konträren Effekt hätten, deen Der beschriwwen hutt.

Dofir sinn ech ganz frou, wa mer déi Tendenz gemeinsam kënnen probéieren an de Grëff ze kréien, Här Gibéryen.

Villmools Merci.

► **M. le Président.**- Ech soen dem Här Nohaltegkeetsminister Claude Wiseler Merci.

Mir kéimen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 6043.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi 6043 ass ugehall mat 58 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden (par M. Marcel Oberweis), Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Hauptert (par M. Lucien Clement), Ali Kaes, Marc Lies, Mill Majerus, Mme Martine Mergen (par Mme Nancy Arendt), MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Jean-Louis Schiltz, Marc Spautz (par M. Lucien Thiel), Lucien Thiel, Robert Weber (par M. Raymond Weydert), Lucien Weiler (par M. Michel Wolter), Raymond Weydert et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz (par M. Roger Negri);

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Xavier Bettel), MM. Fernand Etgen, Paul Helminger, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch (par M. Félix Braz), Félix Braz, Camille Gira, Henri Kox (par Mme Viviane Loschetter) et Mme Viviane Loschetter;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dat ass also esou decidéiert.

Da kéime mer elo zum Projet de loi 6061 iwwert de Bau vun der zweeter Phas vum Laboratoire national de Santé zu Diddeleng. D'Riedezäit ass och nom Basismodell festgeluecht, an et hu sech schonn ageschriwwen: déi Häre Berger, Bodry an Henckes. D'Wuert huet elo nach eng Kéier de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Lucien Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

3. 6061 - Projet de loi relative à la construction de la deuxième phase du Laboratoire National de Santé à Dudelange

Rapport de la Commission du Développement durable

► **M. Lucien Clement (CSV), rapporteur.**- Här President, Dir Dammen, Dir Hären, d'Gesetz vum 19. November 2003 huet der Regierung d'Erlaabis ginn, fir zu Diddeleng en neien nationale Gesondheitslaboratoire ze bauen. D'Missioun vun deem Laboratoire ass et, ze kontrolléieren, ze diagnostizéieren a mat anere Fuerschungs- a Gesondheitsinstituter zesummenzeschaffen. Fir dës Aktivitéiten vum nationale Gesondheitslaboratoire ze garantéieren, gouf dann dunn och decidéiert, fir d'éischt emol ee Gebai ze bauen. Mam Bau vum éischten Deel vum Laboratoire ass dann och am Januar vun dësem Joer ugefaange ginn.

De virleiende Projet gesäit logescherweis de Bau vun dem zweeten Deel vum Gesondheitslaboratoire zu Diddeleng vir. An dësen zweeten Deel wäerten de Veterinärlaboratoire, de Service vun der molekularer Pathologie, den Institut vun der Geriichtsmedezin an de radiophysesche Laboratoire drakommen. Am Ufank war och geplang, fir de Waasser- an Ëmweltlaboratoire zu Diddeleng ze bauen, mä am Februar 2006 huet d'Regierung decidéiert, fir dës Laboratoire op Esch-Belval ze setzen.

An dësem Sënn huet de Bauminister de virleienden Text och den 23. Juli 2009 an der Chamber déposéiert. De Statsrot huet och heizou säin Avis den 22. September

2009 ofginn. An der Sitzung vun der Kommissioun vun der nohalteger Entwécklung vum 23. September 2009 gouf ech zum Rapporteur vun dësem Gesetzesprojet genannt. An der Réunioun vum 14. Oktober 2009 hunn d'Membere vun der Nohaltegkeetskommissioun de Gesetzesprojet an den Avis vum Statsrot analyséiert, fir dann den 28. Oktober och de Rapport unzehuelen.

Här President, well e Laboratoire e Gebai ass, dat duerch seng spezifesch Funktiounen bestëmmt gëtt, gouf et fir d'Architekten deemno och kee grouss Spillraum. Esou baséiert d'Struktur vum Gebai op enger strenger Organisatioun vun de Laboratoiren an integréiert deemno all déi néideg an technesch Infrastrukturen. Gläichzäiteg bitt d'Gebai eng grouss Flexibilitéit, esou datt et zu all Moment un déi verännert Besoinë vun der Fuerschung an der Technik ugepasst ka ginn.

Den typesche Laboratoire wäert eng Déift vun 8,6 m an eng Héicht vun 3,5 m hunn. Deen Deel vum Laboratoire, dee sech laanscht dem Gank befënnt, enthält all déi technesch Apparater, während an deem Deel, dee sech op der Säit vun der Fassad befënnt, d'Büroe sinn. Déi zwee Deeler sinn duerch eng Fënster ee vun deem anere getrennt. D'Ausgesi vum Gebai gëtt duerch Flächen, déi relativ zou sinn, an duerch eng hellbeige Bëtonsschicht bestëmmt.

Et sief och drop higewisen, datt dat geplangte Gebai alle Sécherheetsuuforderungen entsprécht an datt deen neie Laboratoire energiespuersam gebaut wäert ginn.

Ech denke schonn, datt et Sënn mécht, fir déi verschidde Laboe beieneen ze bauen. Verschidde Synergie wäerten och hei Entstoen. Dës Iddi vun deem Labo-Campus entsprécht och dem Wëllen hei vun der Chamber, déi dat dann och per Motioun zum Ausdrock bruecht hat.

Fir dee ganze Projet vum zweeten Deel vum nationale Gesondheitslaboratoire zu Diddeleng huet d'Regierung eng Enveloppe vu maximal 45.125.000 Euro virgesinn. D'Entretienskäschte belafe sech op 866.000 Euro pro Joer.

Zum Schluss bleift nach feststellen, datt de Statsrot mam virleiende Projet d'accord ass.

Här President, esou vill vu menger Säit. Och elei fir weider technesch Detailler zum zweeten Deel oder zum Bau vum zweeten Deel vum nationale Gesondheitslaboratoire verweisen ech op mäin Exposé, op den Exposé des motifs an op mäi schrëftleche Rapport.

Här President, dat war elo deen drëtten Rapport vu mir iwwer Bauprojekte fir de Mëtteg. An do wëll ech un dat unhaken, wat den Här Gibéryen gesot hat. Et waren zäitlech gesi relativ kleng Rapporten, mä dofir ëmsou méi deier Rapporten. Mir hunn elo an enger gudder Dräivéierelstonn 200 Milliounen gestëmmt, wat schonn enorm ass. Allerdéngs muss een do berücksichtigen, datt, wéi den Här Gibéryen dat och gesot huet, 88 Milliounen Remboursement wäerte kommen.

Et ass bei allen dräi ëm relativ zimlech vill Geld gaangen, mä et muss een awer och soen, datt et lauter Projekte waren, déi een awer muss an enger Kontinuitéit gesinn, wou schonn en Ufank gemaach ginn ass an déi een einfach net an der Halschecht kann ophalen. Déi musse weidergebaut ginn.

Dat gesot, Här President, sinn ech frou, wann dee Projet hei och eng grouss Zoustëmmung an der Chamber kritt, a bréngen och wéi bei deenen aneren den Accord vun der CSV-Fraktioun.

► **M. le Président.**- Ech soen dem Rapporteur, dem Här Lucien Clement, Merci. Als éischte Riedner ass den Här Berger agedroen. Här Berger, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Eugène Berger (DP).**- Merci. Ech wëlt dem Rapporteur hei vun dëser Plaz aus Merci soe fir säi kuerzen, awer ganz ausféierleche Rapport. Mir wëssen alleguerten, datt en nationale Laboratoire zu Lëtzebuerg eng Noutwendegkeet ass. Ech ka mech erënneren un Zäiten, et ass nach

net allze laang hier, wou mer Diskussiounen haten, well mer guer keng Infrastruktur hei zu Lëtzebuerg dofir haten, datt de Laboratoire a schlechte Raimlechkeete war. Mëttlerweil hu mer eng éischt Phas scho gestëmmt gehat. De Projet geet och ganz gutt virun. Mir waren eng Kéier mat enger Kommissioun dat kucken. Elo si mer dann amgaang, déi zweet Phas ze plangen, ze stëmmen, wat also eng gutt Saach ass, wat mer kënnen begrëssen.

Bon, méi speziell als Süd-Députéierte géif ech och soen, datt ech frou sinn, datt esou e Projet, en nationale Projet, an de Süde kënnt an datt och net nëmmen alles op Esch-Belval kënnt, mä datt och aner Standuerten am Süde ganz interessant sinn, wéi hei eben Diddeleng, an datt mer dat also och begrëssen.

Dat gesot, géif ech dann och den Accord vu menger Fraktioun abréngen.

► **M. le Président.**- Ech soen dem Här Eugène Berger Merci. Als nächste Riedner ass den Här Alex Bodry agedroen. Här Bodry, Dir hutt d'Wuert.

(Interruptions et hilarité)

► **M. Alex Bodry (LSAP).**- Dir Dammen an Dir Hären, d'sozialistesche Fraktioun begréisst, dass de Stat seng Effortë fortsetzt, fir déi öffentleche Laboratoiren éischters ze regroupéieren an zweetens hinnen och modern a funktionell Infrastrukturen zur Verfügung ze stellen.

Déi Leit, déi an deene leschten 20 Joer d'Chance oder de Pech haten, an de Statslabo an d'Stad kucken ze goen, wëssen, ënner wat fir enge Konditiounen do huet misse geschafft ginn. Ech muss soen, dass et héich Zäit ginn ass, dass do endlech Neel mat Käpp gemaach si ginn an dass elo u sech déi Projekte vun neie Laboen ufänken, konkret Konturen ze kréien. Och wann dat ursprüngelech Zil, wat nach 2003 hei an der Chamber och festgehal gi war, fir sämtlech öffentleche Laboen um Site vun Diddeleng ze regroupéieren, elo net wouergemaach gëtt, well decidéiert ginn ass, fir d'Laboe vun der Waasserwirtschaft respektiv vun der Ëmwelt op Belval ze implantéieren.

Et ass esou, dass de Statslabo amgaang ass, gebaut ze ginn. Eng Enveloppe vun 88 Milliounen war fir déi éischt Phas hei vun der Chamber accordéiert ginn. An de Bau, deen elo effektiv monter virugeet, soll bis spéitstens Enn 2011 fäerdeg sinn. Haut geet et dorëm, dass déi zweet Phas gestëmmt gëtt vun deem neie Statslabo. Véier nei Services, véier nei Laboe solle bei deen am Bau befindlechen Deel vum Statslabo zu Diddeleng derbäikommen.

Installéiert ginn déi Gebailechkeeten an enger kommunaler Aktivitéitszon. Et ass d'Gemeng Diddeleng, déi déi Zon do erschloss huet an déi d'Terrainen un de Stat weiderverkaaft huet.

Mä de sympathischen Diddelenger Buergermeeschter huet mer viru kuerzem an d'Ouer geflüstert, Dir Häre Ministeren, dass déi vertraglech Verpflichtungen, déi de Stat géigeniwwer der Gemeng agaangen ass, net respektéiert gi si bis haut. Dat heescht, 1,8 Milliounen Euro, dat ass fir d'Gemeng Diddeleng relativ vill Geld, stinn nach ëmmer aus,...

(Interruption)

...obwuel d'Échéancen, déi festgehal waren an engem gemeinsame Com-promis, scho laang erfall sinn.

► **Une voix.**- Abee jo!

(Interruptions)

► **M. Alex Bodry (LSAP).**- All Versich, fir bei der staatlecher Verwaltung do un déi richteg, zoustänneg Leit ze kommen, si bis elo gescheitert. Ech wär also frou, wann deen Dû vun der Gemeng och géif an nächster Zäit ausbezuel ginn, esou wéi och d'Gemeng probéiert, géigeniwwer dem Stat hire Verpflichtungen nozekommen.

Et ass ugeduecht, an dat ass wichteg - de Wirtschaftsminister huet déi eng oder aner Iddien an déi Richtung schonn entwéckelt -, dass ronderëm dee Statslabo do an där Aktivitéitszon och aner Aktivitéiten an Zukunft ugebaut kéinte ginn, déi sech am Beräich Gesondheetstechnologie oder Ëmwelttechnologie géife bewegen. Et géif Sënn maachen, dass ee géif probéieren,

vun deem Statslabo do ze profitéieren, fir eng Rei vun zousätzleche Servicer, Aktivitéiten dorop opzebauen, also Synergie méiglech ze maache mat aneren, och privaten Instituter, déi kéinten do sech usiedelen.

Et ass och ugeduecht vu Säite vun der Gemeng Diddeleng respektiv vum CHEM oder vun der Fondation François-Elisabeth, fir en neien Zenter eigentlech fir déi geriatresch Rehabilitatioun och bei deem Statslabo do unzesiedelen. D'Gemeng Diddeleng huet op jidde Fall an deene leschte Méint do zousätzlechen Terrain kaaft, fir dat doten och praktesch méiglech ze maachen.

Dëse Projet ass, dat wëll ech betounen, och e Beispill vu konkreter Dezentralisatioun bei der Uplanzung vu staatlechen Institutiounen, eng Politik, déi awer relativ nei ass, déi nach e bëssen an de Kannerschong stécht, mä déi awer lues a lues Fortschrétt mécht an och konform ass zu de Richtlinnen, déi d'Landesplanung zënter laange Jore schonn an där doter Hisiicht gëtt.

Et ass och esou, dass den Emplacement en direkten Uschloss huet un eist Netz vun den Autobunne respektiv och eng Zuchverbindung an der direkter Noperschaft ass. Konkret gëtt och geplangt un enger Buslinn, fir ze garantéieren, dass also d'Ubannung un d'öffentlecht Verkéiersnetz garantéiert ass op deem dote Site, wat wichteg ass, well jo och do eng ganz Rëtsch vun Aarbechtsplazen dohinner kommen, wou bis elo weider keng Aktivitéite waren.

Dat ass also elementar, wéi et och wichteg ass - an den Nohaltegkeetsminister weess dat och a senger aler Fonctioun als Baute-minister -, dass déi Opfahrt an Ausfahrt vun der Collectrice du Sud op Biereng muss ëmgebaut ginn, dass do muss e Rond-point hikommen, och am Hibleck op d'Erschléissung an déi nei Orientéierung, déi déi al WSA-Terrainë sollen zu Diddeleng/Beetebuerg kréien, wou et also jo ugeduecht ass, fir e Logistikzenter do opzebauen. Och dat bedeit natierlech vill Trafic, dat bedeit och d'Noutwendegkeet, fir do also och d'Virussetzung vum den Infrastrukturen hier ze schafen, dass esou e Site, dee bis zu 1.000 Aarbechtsplaze kéint an enger Endphas opfänken, och kann uerdentlech fonctionnéieren.

Dat gesot, mengen ech, ass feststellen, dass dat hei e wichtege Projet ass fir eis national, eis öffentlech Laboen, e wichtege Projet ass natierlech och fir de Süden a besonnesch och fir de Raum Diddeleng/Beetebuerg. An deem Sënn gëtt eis Fraktioun selbstverständlech den Accord zu dësem Projet de loi.

Merci.

► **M. le Président.**- Ech soen dem Här Alex Bodry Merci. Als leschte Riedner ass den Här Jacques-Yves Henckes agedroen. Här Henckes, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Jacques-Yves Henckes (ADR).**- Merci, Här President. Ech wëll och am Numm vun der ADR begrëssen, dass mer dëse Projet de loi endlech virleien hunn. Ech wëll dorun erënneren, dass ech den 21. März 2008 an enger Question avec débat an och am Oktober 2008 iwwer eng Question parlementaire gefrot hat, wou mer dann dunn endlech mat deem Projet dru wieren, well mer notamment e ganz grouse Problem hunn am Kader vun der Médecine légale.

Mir wëssen, dass mer am Ablack eng ronn 80 Autopsien am Kader vun der Médecine légale maachen. Do kommen nach eng 800 Autopsies civiles derbäi. Mir hunn och e Problem vun ADN, well déi Analysen, déi do gemaach ginn, quesch uechtert d'Welt geschéckt ginn. Et ass also wichteg, dass déi op enger Plaz konzentréiert ginn an dass se och do analyséiert ginn. An deem Sënn ass et jo och elo e Progrès, dass dat elo soll geschéien.

Nach muss een awer och ervirsträichen, dass aus dem Projet de loi net ganz kloer ervirgeet, wat fir eng Aktivitéiten higinn. Sou wéi ech et verstanen hunn aus dem Commentaire des articles, sollen dohinner kommen also: d'Médecine légale proprement dite, mä awer och d'ADNen an d'Toxikologie.

Wat feelt a mengen Aen, ass, dass och d'Police scientifique misst op déi Plaz

kommen, well souwuel d'Médecine légale also an d'ADNen an alles an d'Police scientifique ganz oft musse matenee schwätzen a souguer heiansdo mussen zesummen op den Terrain goen.

Duerfir wier et net schlecht, Här Minister, wann och an deem Gebai, wat virgesinn ass, géif d'Police scientifique mat ënnerbruecht ginn. Quitte, dass mer da vläicht mam Innenminister e bësselche Schwierregkeeten hätten, wien dann do d'Kompetenzen hätten, mä ech géif awer unhuelen, dass et méiglech wier, fir dat doten um Niveau vun der Regierung ze regelen, fir dass mer hei eng effikass Organisatioun kréien.

An deem Kontext sinn ech och frou, dass den Här Gesondheetsminister elo hei bei dësen Debatten derbäi ass. Well an der Äntwert, déi e mir op meng Question parlementaire ginn hat, hat en dorop higewisen, dass: «Le Gouvernement entend déposer sous peu un projet de loi portant réorganisation du Laboratoire national de Santé...», fir dass justement déi Evolutiounen, déi elo noutwendeg sinn, sollte kommen.

Duerfir wier ech frou, wa mer do e puer zousätzlech Informatiounen kéinte kréien. Well à mon avis, vläicht iren ech mech jo do, mä hunn ech de Projet de loi nach net gesinn. Et wier awer elo gutt, wa mer kéinten op jidde Fall dee Projet de loi fäerdeg hunn, ier d'Gebai selwer dosteet.

Et ass wichteg, dass hei déi eenzel Fonctionnalités diskutéiert ginn, fir dass mer méi effikass kënne schaffen a fir dass mer - just nëmmen, fir lech d'Wichtigkeet unze-ginn - d'ADN-Analysen hei zu Lëtzebuerg maachen. Et kann net esou sinn, dass Leit sechs Wochen am Prisong sëtzen, ier eng ADN-Analys gemaach ka ginn an dass se dann herno erausfannen, dass déi Persoun total onschëlleg ass a muss fräigesat ginn. An der Tëschenzäit kënnt Der lech denken, wat mat sengem Employeur an an der Famill geschitt ass. Dat dierf et net ginn. Duerfir ass et wichteg, dass mer dëse Projet esou séier wéi méiglech duerchkréien an dass och d'Aart a Weis, wéi soll am Laboratoire geschafft ginn, déi ganz Konzentrationen an d'Missiounen, sollen och zesummen diskutéiert ginn.

Dat gesot, nach eng Kéier den Accord vun der ADR zu dësem Projet de loi.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Ech soen dem Här Henckes Merci. Elo kritt d'Wuert d'Regierung. Fir d'éischt den Nohaltegkeetsminister Claude Wiseler.

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.**- Villmools Merci, Här President. Ech soen och hei nach eng Kéier dem Rapporteur an der Kommissioun Merci fir déi gutt Aarbecht, déi se geleescht hunn.

Zwou Saachen, déi ech wollt äntwerten. Fir d'éischt dem Här Bodry, dass ech wäert kucken, wéi et mat de Sue vun der Gemeng Diddeleng ass, fir dass mer dat, wat de Stat der Gemeng schëlleg ass, och esou schnell wéi méiglech geregelt kréien. Ech weess elo net genau, wou den Dossier drun ass, mä dat wäerte mer verifiéieren.

Dat Zweet, fir dem Här Henckes ze soen, dass et effektiv esou ass: Wa mer hei d'Médecine légale maachen, dann ass dat effektiv an deem Laboratoire hei, dass dräi Sektione fonctionnéieren, déi e groussen Deel vun deem, wat Dir elo gefrot hutt, awer wäerten operationell kënne maachen: op där enger Säit déi ganz Autopsie-médico-légale, also all déi Aarbecht, déi do ronderëm läit; dat Zweet, dee ganze Laboratoire vun den ADNen, wou relativ kuerz, schnell kënne ADN-Analyse gemaach ginn, wat och e wesentleche Bestanddeel vun enger Police scientifique ass; an dat Drëtt ass d'Toxicologie légale, wat sech och dorëmmer beweegt. Sou dass ech mengen, dass mer hei e ganzen operationellen Apparat kënne op d'Bee setzen niewent all deenen anere Strukturen, déi dësen zweeten Deel kritt an déi den éischten Deel souwisou schonn hat.

Et ass nach eppes, wat vum Här Bodry opgeworf ginn ass: Dass hei effektiv de Waasserlaboratoire net mat dran ass. Et huet een ëmmer verschidde Synergie-méiglechkeeten, wann ee probéiert, esou

Laboratoiren ënnerdaach ze kréien. Hei ass décidéiert, fir den op Belval ze setzen, mat enger Rei anere Strukturen, wou en och dobäi gepasst huet, enger Rei aneren Administratiounen, wou en och Sënn mécht. Et hätten een esou oder anescht kënne entscheeden. Mir hunn déi hei Entscheedung esou geholl. An ech mengen, déi ass och an der ganzer Logik vun der Opdeelung vun deenen eenzelnen Institutiounen sënnvoll an novollzéibar.

Iwwert déi aner Froen, déi nach gestallt gi sinn, mengen ech, wollt de Gesondheetsminister nach e Wuert soen.

► **M. le Président.**- Ech soen dem Här Nohaltegkeetsminister Claude Wiseler Merci. Da kritt nach d'Wuert den Här Gesondheetsminister Mars Di Bartolomeo.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Ministre de la Santé.**- Villmools Merci, Här President. Just fir drop hinzewiesen, dass den Avant-projet de loi fir de Statut, den neie Statut vum Gesondheetslabo zënter längerer Zäit fäerdeg ass, dass allerdéngs dee Projet de loi oder Avant-projet de loi keng Äntwert op eng Rei vu spezifesche Froen konnt ginn, déi sech haut am Labo stellen.

Et ass e Projet de loi, dee baséiert op engem Statut vun engem öffentlechen Haus, also engem Établissement étatique. Nu stelle sech awer bei enger Rei vu Carrière respektiv Spezialitéiten extrem Problemer, fir iwwerhaupt déi Spezialitéiten nach rekrutéiert ze kréien. Dat gëllt ënner anerem fir d'Pathologen, Leit, déi zwielf Joer Universitätsstudië mussen absolvéieren an déi een no engem classesche Statsbarème kaum kann ugemisse bezuelen. Déi si scho souwisou esou selte wéi rosa Elefanten. Wann ee se dann nach vill méi schlecht bezilt, wéi se am Ausland a spezialiséierten Instituter bezuelt ginn, da kritt ee keng oder et kritt een déi falsch, sou dass d'Regierung an hirem Regierungsprogramm festgehalten huet, dass mer entweder ganz kuerzfristeg eng Äntwert op déi dote Problematik fannen am Rahme vum öffentleche Statut.

Mir mussen allerdéngs Gas ginn, well soss verkümmere eenzel wichteg Abteilungen vun deem Labo. Oder mir mussen op de Wee vun engem Établissement public goen, fir déi Fräiheet ze kréien, déi dobause gebraucht gëtt, fir dass eenzel Spezialitéiten iwwerhaupt nach kënne besat ginn.

Hannert dem Begrëff Anapath stinn déi Analysen, déi mer brauche fir Diagnose kënne ze maachen, ob ee vun engem Kriibs befall ass oder net. An do ass wierklech net de Geck dermat ze maachen. Et huet och den Advantage, dass, wann déi Analysen eleng iwwert de Labo gemaach ginn, mer en anstännege Register kënne opstellen.

Et ass also an deenen nächste Méint, wou sech décidéiert, ob mer Moyenë kréien am Rahme vun öffentleche Statut, oder mer, wa mer déi net kréien, malgré nous, mussen op de Wee goen, fir dem Labo déi Fräiheet ze ginn, fir kënne virun ze fonctionnéieren. Et ass kee Selbstzweck, mä wann et net an deem enge System geet, da muss een deen anere probéieren, well deen Etablissement, an dat hunn déi lescht Méint gewise bei der neier Gripp, ass en extrem wichtigen Etablissement fir d'Santé publique a mer dierfen deen net verkümmere loosse.

Merci.

► **M. le Président.**- Ech soen dem Gesondheetsminister Merci fir seng zousätzlech Explikatiounen. Mir sinn domadder um Enn vun eiser Diskussioun a mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. De Quorum ass erreecht. Duerno de Vote par procuration. De Vote ass heimat ofgeschloss.

De Projet de loi 6061 ass ugeholl mat 59 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden (par M. Lucien Clement), Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Hauptert (par M. Lucien

Thiel), Ali Kaes, Marc Lies, Mill Majerus, Mme Martine Mergen (par M. Marcel Oberweis), MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Jean-Louis Schiltz, Marc Spautz (par M. Raymond Weydert), Lucien Thiel, Robert Weber (par M. Marc Lies), Lucien Weiler (par M. Michel Wolter), Raymond Weydert et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz (par M. Roger Negri);

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Xavier Bettel), MM. Fernand Etgen, Paul Helmingier, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Mir kommen elo zum Projet de loi 5823 iwwert d'Permissions de voirie. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht an et hu sech bis elo schonn ageschriwwen: déi Hären Etgen, Diederich a Gibéryen. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Ali Kaes. Här Kaes, Dir hutt d'Wuert.

► **Une voix.**- Très bien!

4. 5823 - Projet de loi sur les permissions de voirie et modifiant la loi modifiée du 16 août 1967 ayant pour objet la création d'une grande voirie de communication et d'un fonds des routes

Rapport de la Commission du Développement durable

► **M. Ali Kaes (CSV), rapporteur.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Gesetzesprojet mat der Nummer 5823, iwwert dee mer haut am Parlament hei ofstëmmen, ass u sech en éischter techneschen Dossier, well en déi sougenannte Permissions de voirie regele soll.

Sou kënne déi meeschte Leit sech dann och ënnert dem Begrëff „Permission de voirie“ net direkt eppes virstellen, obwuel schonn a sech praktesch jiddweree vun eis a sengem Liewen op d'mannst eemol mat enger Permission de voirie ze dinn hat, an zwar dann, wann en zum Beispill en Haus, eng Garage, eng Mauer, eng Zoufahrt baue respektiv eng Stee oder e Schëld opriichte wollt. An deem Fall huet en, esou wéi dat fir all Zorte vun Aarbechten, Aménagementen a Konstruktiounen laanscht d'öffentlech Stroosse gëllt, eben eng Permission de voirie beim zoustännege Ministère oder awer bei der Gemeng ufroe misse.

Dir gesitt also, léif Kolleeginnen a Kolleeen, dass d'Permission de voirie jiddweree vun eis betreffe kann an de virleiende Projet deemno eng grouss Inzidenz huet. Datselwecht gëllt och fir de Lëtzebuerger Stat, fir deen d'Permission de voirie net nëmmen e wichtegt administratiiv, mä och politescht Instrument ass.

Et dierf een am Kontext vun de Permissions de voirie nämlech net vergiessen, dass de Stat duerch de Minister vun den öffentleche Bauten de Wiechter vum öffentleche Stroossennetz ass. Esou ass et eng vun den Haaptaufgaben vum Stat derfir ze suergen, dass dat öffentlecht Stroossennetz am beschtméiglechen Zoustand ass, fir dass de Verkéier geregelt a sécher ka fonctionnéieren. Doriwwer eraus muss de Stat awer och d'Zuel vun den individuellen a kollektiven Accèsen zum öffentleche Stroossennetz begrenzen an am A behalen, an dat fir ze verhënneren, dass an